

Datum van
inontvangstneming

:

01/10/2013

Zaak C-464/13

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

27 augustus 2013

Verwijzende rechter:

Bundesarbeitsgericht (Duitsland)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

24 april 2013

Verweerster, appellante en verzoekster in Revision:

Europese School München

Verzoekster, geïntimeerde en verweerster in Revision:

Silvana Oberto

BUNDESARBEITSGERICHT

(omissis)

Uitgesproken op

24 april 2013

BESCHIKKING

(omissis)

In de zaak

Europese School München, (omissis)

verweerster, appellante en verzoekster in Revision,

(omissis)

tegen

Silvana Oberto, (omissis) München,

verzoekster, geïntimeerde en verweerster in Revision

(omissis)

heeft de Zevende Senat van het Bundesarbeitsgericht (omissis) beslist als volgt:

I. Aan het Hof van Justitie van de Europese Unie worden krachtens artikel 267 VWEU de volgende prejudiciële vragen gesteld:

1. Moet artikel 27, lid 2, eerste volzin, van het Verdrag houdende het Statuut van de Europese scholen van 21 juni 1994 (hierna: „SES”) aldus worden uitgelegd dat door een Europese School aangestelde docenten met een beperkte leeropdracht, die niet door de lidstaten gedetacheerd worden, vallen onder de in het verdrag bedoelde personen en niet – zoals het administratief en dienstpersoneel – van de toepassing van de regeling zijn uitgesloten?

2. Indien het Hof de eerste vraag bevestigend beantwoordt:

Moet artikel 27, lid 2, eerste volzin, SES aldus worden uitgelegd dat de regeling zich ook uitstrekt tot de rechtmatigheid van bezwarende besluiten die de directeur van een school in de uitoefening van zijn bevoegdheden krachtens dit verdrag neemt tegen de docenten met een beperkte leeropdracht en die op het Verdrag of de in het kader hiervan vastgestelde voorschriften berusten?

3. Indien het Hof de tweede vraag bevestigend beantwoordt:

Moet artikel 27, lid 2, eerste volzin, SES aldus worden uitgelegd dat ook het sluiten van een overeenkomst tussen de directeur van een Europese school en een docent met een beperkte leeropdracht ter zake van de beperking van de aanstellingsduur van laatstgenoemde, een ten aanzien van die docent genomen en hem bezwarende besluit van de directeur vormt?

4. Indien het Hof de tweede of de derde vraag ontkennend beantwoordt:

Moet artikel 27, lid 2, eerste volzin, SES aldus worden uitgelegd dat de hierin bedoelde kamer van beroep bij uitsluiting bevoegd is om, nadat de bestuurlijke procedure is doorlopen, in eerste en laatste instantie uitspraak te doen in geschillen betreffende de beperking van de duur van een arbeidsovereenkomst die de directeur van een school met een docent met een beperkte leeropdracht sluit, wanneer deze overeenkomst in doorslaggevende mate berust op het voorschrift van de raad van bestuur in punt 1.3 van het Statuut van de na 31 augustus

1994 aangestelde docenten met een beperkte leeropdracht (Statut der nach dem 31. August 1994 eingestellten Lehrbeauftragten („StaLES")), inhoudende dat de duur van de arbeidsovereenkomsten tot een jaar is beperkt?

- II. De behandeling van de zaak wordt geschorst tot het Hof van Justitie uitspraak heeft gedaan.

Motivering

Voorwerp en feiten van het hoofdgeding

- 1 De partijen strijden – in het kader van het door een docente met een beperkte leeropdracht ingestelde beroep inzake de beperking van de duur van haar aanstelling – in een incidentele procedure over de vraag of verweerster aan de rechtsmacht van de Duitse rechter is onderworpen.
- 2 Verweerster is een onderwijsinstelling waaraan kinderen van het personeel van de Europese Octrooiorganisatie worden onderwezen. Deze school is geopend krachtens het Aanvullend Protocol van 15 december 1975 bij het Protocol van 13 april 1962 nopens de oprichting van Europese scholen (omissis). De oprichting van de Europese scholen vindt haar oorsprong in de op 12 april 1957 door België, de Bondsrepubliek Duitsland, Frankrijk, Italië, Luxemburg en Nederland ondertekende statuten (BGBl. 1965 II, blz. 1041). Sedert 1 oktober 2002 is het Statuut van de Europese scholen van 21 juni 1994 (PB L 212, blz. 3 (omissis)) van kracht, dat behalve door de lidstaten mede door de Europese Gemeenschap en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie werd ondertekend.
- 3 In het SES is onder andere de organisatie van de Europese scholen geregeld. Ingevolge artikel 7 SES kennen de scholen de volgende gemeenschappelijke organen: de raad van bestuur, de secretaris-generaal, de commissies van inspecteur en de kamer van beroep.
- 4 Ingevolge artikel 3, lid 2, SES wordt aan de Europese scholen onderwijs gegeven door leerkrachten die door de lidstaten zijn gedetacheerd of aangesteld. De rechtspositie van deze leerkrachten wordt geregeld door het statuut van het gedetacheerd personeel van de Europese scholen (Statut des abgeordneten Personals des Europäischen Schulen („StaPES")) dat is vastgesteld door de raad van bestuur op basis van artikel 12, punt 1, SES. Naast de – ook wel aangeduid als de hoofdgroep van het onderwijzend personeel – gedetacheerde leerkrachten kunnen de directeuren van de Europese scholen zogenoemde docenten met een beperkte leeropdracht aanstellen. De rechtsgrondslag hiervoor is het door de raad van bestuur vastgestelde Statuut van de na 31 augustus 1994 aangestelde docenten met een beperkte leeropdracht (Statut der nach dem 31. August 1994 eingestellten Lehrbeauftragten („StaLES")).

- 5 Verzoekster was bij verweerster vanaf 1 september 1998 werkzaam als docente met een beperkte leeropdracht. De aanstelling vond plaats op basis van telkens door de directeur ondertekende arbeidsovereenkomsten van een jaar. De voorlaatste onderwijsaanstelling van 28 september/1 oktober 2009 beperkte de arbeidsduur van 1 september 2009 tot 31 augustus 2010, de laatste onderwijsaanstelling van 13 juli 2010 liep van 1 september 2010 tot 31 augustus 2011. § 13 van de onderwijsaanstelling van 28 september/1 oktober 2009 bepaalt het volgende:

„Toepasselijk recht, jurisdictie en bevoegde rechter

1. De onderwijsaanstelling wordt achtereenvolgens beheerst door de bepalingen van deze overeenkomst, alsmede het statuut van de docenten met een beperkte leeropdracht van de Europese scholen in de in § 3, lid 2, genoemde versie. Het Duitse recht is krachtens artikel 3.4 van het statuut van docenten met een beperkte leeropdracht enkel van toepassing, voor zover deze overeenkomst en het statuut van docenten met een beperkte leeropdracht geen regeling bevat en enkel voor zover de betrokken regelingshaat de werkverhoudingen, de sociale voorzieningen en de belastingen betreft.
2. De Europese school geniet ter zake van de binnen de uitoefening van haar bevoegdheden uitgevoerde werkzaamheden immuniteit ten aanzien van de nationale jurisdictie. In geval van een uit deze overeenkomst voortvloeiend geschil tussen de school en een docent met een beperkte leeropdracht is bijgevolg enkel de kamer van beroep van de Europese scholen als bedoeld in artikel 80 van het statuut van het gedetacheerd personeel van de Europese scholen bevoegd. De Duitse rechterlijke instanties kunnen krachtens artikel 3.4 van het statuut van docenten met een beperkte leeropdracht van de Europese scholen enkel worden aangezocht in geval van geschillen tussen de school en een docent met een beperkte leeropdracht die betrekking hebben op vragen waarop overeenkomstig het vorige lid Duits recht van toepassing is.”

- 6 § 10 van de onderwijsaanstelling van 13 juli 2010 luidt:

„Toepasselijk recht, jurisdictie en bevoegde rechter

1. De onderwijsaanstelling wordt achtereenvolgens beheerst door de bepalingen van deze overeenkomst, het nieuwe statuut, alsmede de krachtens punt 3.2 van het nieuwe statuut toepasselijke bepalingen van het STAPES. Duits recht is krachtens artikel 3.4 van het statuut enkel van toepassing, voor zover deze overeenkomst en de op deze overeenkomst van toepassing zijnde aanstellingsbepalingen van de Europese scholen geen regeling bevatten en enkel voor zover de

betrokken regelingshaat in de onderhavige overeenkomst de werkverhoudingen, de sociale voorzieningen en de belastingen betreft.

2. In geval van een uit deze overeenkomst voortvloeiend geschil tussen de school en een docent met een beperkte leeropdracht is, voor zover de rechtsbetrekkingen tussen de partijen zijn onderworpen aan de overeenkomst en de aanstellingsbepalingen van de Europese scholen, uitsluitend de kamer van beroep van de Europese scholen als bedoeld in artikel 80 STAPES bevoegd. De Duitse rechterlijke instanties kunnen krachtens punt 3.4 van het statuut van docenten met een beperkte leeropdracht van de Europese scholen enkel worden aangezocht in geval van geschillen tussen de school en een docent met een beperkte leeropdracht die betrekking hebben op vragen waarop overeenkomstig het vorige lid Duits recht van toepassing is.”
- 7 In haar op 21 september 2010 bij het Arbeitsgericht München ingekomen beroep tegen de beperking van de aanstellingsduur betoogt verzoekster dat de beoordeling van de geldigheid van de beperkingen van haar onderwijsaanstelling onder de bevoegdheid van Duitse rechter valt. In zoverre zouden de Europese scholen geen immuniteit genieten.
- 8 Verzoekster heeft verzocht:

vast te stellen dat haar arbeidsrelatie op grond van de beperkingsafpraak van 28 september 2009 niet per 31 augustus 2010 beëindigd is geworden,

subsidiar vast te stellen dat haar arbeidsrelatie op grond van de beperkingsafpraak van 13 juli 2010 niet per 31 augustus 2011 is geëindigd.
- 9 Verweerster heeft verzocht om verwerping van het beroep op grond van onbevoegdheid van de Duitse rechter.
- 10 Het Arbeitsgericht heeft het beroep bij tussenvonnis ontvankelijk verklaard. Het hiertegen ingestelde hoger beroep van verweerster is afgewezen. In het door het Landesarbeitsgericht ontvankelijk verklaarde beroep in Revision verzoekt verweerster onverminderd om verwerping van het beroep als niet-ontvankelijk, terwijl verzoekster vraagt om verwerping van het beroep in Revision.

11 B. Relevante nationale bepalingen

Met betrekking tot de bevoegdheid van de Duitse rechterlijke macht bepaalt § 20 Gerichtsverfassungsgesetz (wet op de rechterlijke organisatie) in de thans geldende versie het volgende (omissis):

„(1) (omissis) [personen op staatsbezoek]

(2) Voorts strekt de bevoegdheid van de Duitse rechterlijke macht zich evenmin uit tot (omissis) personen die krachtens de algemene regels van volkenrecht, volkenrechtelijke verdragen of andere regels immuniteit genieten ten opzichte van de bevoegdheid van de Duitse rechterlijke macht.”

12 C. Relevante Unierechtelijke bepalingen en op grond van het Unierecht vastgestelde statuten

Verdrag houdende het Statuut van de Europese scholen van 21 juni 1994 (PB L 212, blz. 3 (omissis))

PREAMBULE

De HOGE VERDRAGSLUITENDE PARTIJEN, LIDSTATEN VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN, ALSMEDE DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN (hierna genoemd „de verdragsluitende partijen”)

Overwegende hetgeen volgt:

Overwegende dat voor het gezamenlijk onderwijs aan kinderen van het personeel van de Europese Gemeenschappen, met het oog op de goede werking van de Europese Instellingen, reeds in 1957 instellingen, „Europese school” genaamd, zijn opgericht;

Overwegende dat de Europese Gemeenschappen het gezamenlijk onderwijs aan deze kinderen willen waarborgen en dat zij daartoe bijdragen aan de begroting van de Europese scholen;

Overwegende dat het stelsel van de Europese scholen een stelsel „sui generis” is; dat met dit stelsel een vorm van samenwerking tussen de lidstaten onderling en tussen de lidstaten en de Europese Gemeenschappen tot stand komt met volledige eerbiediging van de verantwoordelijkheid van de lidstaten voor de inhoud van het onderwijs en voor de organisatie van hun onderwijsstelsel, en van hun verscheidenheid qua taal en cultuur;

Overwegende dat het noodzakelijk is:

- het in 1957 aangenomen Statuut van de Europese school te consolideren, teneinde rekening te houden met alle desbetreffende teksten die door de verdragsluitende partijen zijn aangenomen;
- het Statuut aan te passen aan de ontwikkeling van de Europese Gemeenschappen;
- de besluitvormingsprocedure in de organen van de scholen te wijzigen;
- rekening te houden met de ervaring die tijdens het functioneren van de scholen is opgedaan;

- een adequate rechtsbescherming tegen handelingen van de raad van bestuur of het dagelijks bestuur te waarborgen voor het onderwijzend personeel alsmede voor andere in dit verdrag bedoelde personen; dat daartoe een kamer van beroep moet worden ingesteld die dient te beschikken over nauwkeurig omschreven bevoegdheden;
- dat de bevoegdheden van de kamer van beroep de bevoegdheden van nationale rechtbanken met betrekking tot civielrechtelijke en strafrechtelijke aansprakelijkheid onverlet laten.

Overwegende dat krachtens het Aanvullend Protocol van 15 december 1975, in München een school is geopend voor gemeenschappelijk onderwijs aan de kinderen van het personeel van de Europese Octrooiorganisatie,

HEBBEN OVEREENSTEMMING BEREIKT OMTRENT DE VOLGENDE BEPALINGEN:

TITEL I

DE EUROPESE SCHOLEN

Artikel 1

Bij dit Verdrag wordt het Statuut van de Europese scholen (hierna „scholen” genoemd) vastgesteld.

[...]

Artikel 3

[...]

(2) Het onderwijs wordt gegeven door leerkrachten die door de lidstaten zijn gedetacheerd of aangesteld, overeenkomstig door de raad van bestuur volgens de procedure van artikel 12, punt 4, genomen besluiten.

[...]

Artikel 6

Elke school bezit de rechtspersoonlijkheid die vereist is voor de verwezenlijking van haar in artikel 1 omschreven taak. Te dien einde geniet zij bestuursautonomie voor de kredieten die zijn opgenomen in het desbetreffende begrotingsonderdeel, onder de voorwaarden die zijn vastgelegd in het in artikel 13, lid 1, bedoelde financieel reglement. Zij kan in rechte optreden. Zij kan met name roerende en onroerende goederen verkrijgen en vervreemden.

Wat haar rechten en plichten betreft, wordt de school in elk van de lidstaten, en onder voorbehoud van de specifieke bepalingen van dit Verdrag, behandeld als een onderwijsinstelling die onder het publiek recht valt.

TITEL II

ORGANEN VAN DE SCHOLEN

Artikel 7

De gemeenschappelijke organen van de scholen zijn:

1. de raad van bestuur,
2. de secretaris-generaal,
3. de commissies van inspecteur,
4. de kamer van beroep.

Elk van de scholen wordt bestuurd door het dagelijks bestuur en beheerd door de directeur.

HOOFDSTUK 1

Raad van bestuur

Artikel 8

1. Behoudens artikel 28, bestaat de raad van bestuur uit de volgende leden:
 - a) de vertegenwoordiger(s) op ministerieel niveau van elk van de lidstaten van de Europese Gemeenschap die bevoegd is (zijn) om de Regering van die lidstaat te binden, met dien verstande dat elke lidstaat slechts over één stem beschikt;
 - b) een lid van de Commissie van de Europese Gemeenschappen;
 - c) een uit de leerkrachten afkomstige vertegenwoordiger, aangewezen door het personeelscomité overeenkomstig artikel 22;
 - d) een vertegenwoordiger, aangewezen door de verenigingen van de ouders van de leerlingen, overeenkomstig artikel 23.

[...]

Artikel 12

De raad van bestuur, handelend in administratieve aangelegenheden:

1. stelt de bepalingen betreffende de rechtspositie van de secretaris-generaal, de directeuren, het onderwijzend personeel en, overeenkomstig het bepaalde in artikel 9, lid 1, onder a), het administratief en dienstpersoneel op;
2. wijst de secretaris-generaal en de adjunct-secretaris-generaal aan;
3. benoemt de directeur en de adjuncten van elk van de scholen
4. a) stelt jaarlijks, op voorstel van de commissie van inspecteurs, de behoeften aan leerkrachten vast door het instellen en opheffen van ambten. Hij ziet toe op een billijke verdeling van de ambten tussen de lidstaten. In overleg met de Regeringen regelt hij de aanstelling of de detachering van leerkrachten en pedagogische adviseurs van de school. Deze behouden de door hun nationale rechtspositie gewaarborgde rechten op bevordering en pensionering;
- b) stelt jaarlijks, op voorstel van de secretaris-generaal, de behoeften aan administratief en dienstpersoneel vast.

[...]

HOOFDSTUK 3

Dagelijks bestuur

Artikel 19

Het in artikel 7 bedoelde dagelijks bestuur bestaat, behoudens de afwijkingen bedoeld in de artikelen 28 en 29, uit acht leden, namelijk:

1. de secretaris-generaal, die het voorzitterschap bekleedt;
2. de directeur van de school;
3. de vertegenwoordiger van de Commissie van de Europese Gemeenschappen;

[...]

HOOFDSTUK 4

Directeur

Artikel 21

De directeur oefent zijn functies uit overeenkomstig het Algemeen Reglement, bedoeld in artikel 10. Hij oefent gezag uit over het personeel van de school overeenkomstig de in artikel 12, punt 4, onder a) en b), nader omschreven procedures.

[...] Hij is verantwoording schuldig aan de raad van bestuur.

[...]

TITEL VI

GESCHILLEN

[...]

Artikel 27

1. Er wordt een kamer van beroep ingesteld.
2. De kamer van beroep is in eerste en laatste instantie exclusief bevoegd om, na uitputting van de bestuurlijke procedure, uitspraak te doen in alle geschillen betreffende de toepassing van dit Verdrag op de hierin bedoelde personen, met uitsluiting van het administratief en dienstpersoneel, en betreffende de wettigheid van een besluit dat gebaseerd is op het Verdrag of op grond van dit Verdrag vastgestelde regels waardoor die personen benadeeld worden en dat genomen is door de raad van bestuur of het dagelijks bestuur binnen de uitoefening van de bevoegdheden die hun bij dit Verdrag zijn verleend. Wanneer het gaat om een geschil over geldzaken, heeft de kamer van beroep volledige rechtsmacht.

De voorwaarden en uitvoeringsbepalingen betreffende die beroepen zijn naargelang van het geval geregeld in de bepalingen betreffende de rechtspositie van het onderwijzend personeel, in de regeling welke van toepassing is op docenten met een beperkte leeropdracht, of in het Algemeen Reglement van de scholen.

3. De kamer van beroep is samengesteld uit personen die alle waarborgen voor onafhankelijkheid bieden en algemeen erkende bekwaamheden op juridisch gebied bezitten.

Alleen personen die voorkomen op een door het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen te dien einde opgestelde lijst, kunnen benoemd worden tot leden van de kamer van beroep.

[...]

6. De arresten van de kamer van beroep zijn verbindend voor de partijen en worden, indien deze ze niet uitvoeren, door de bevoegde autoriteiten van de lidstaten overeenkomstig hun nationale wetgeving uitvoerbaar verklaard.
7. De overige geschillen waarin de scholen partij zijn, behoren tot de bevoegdheid van de nationale gerechten. In het bijzonder laat dit artikel de bevoegdheden van de nationale rechtbanken met betrekking tot aangelegenheden inzake civielrechtelijke of strafrechtelijke aansprakelijkheid onverlet.

[...]

13 STATUUT VAN DE NA 31 AUGUSTUS 1994 AANGESTELDE DOCENTEN MET EEN BEPERKTE LEEROPDRACHT (StaLES)

- Door de raad van bestuur ter vergadering van 20-21/01/2009 goedgekeurde wijzigingen, met ingang van 01/07/2008.
- Wijzigingen vastgesteld in de schriftelijke procedure (2010/04) van 25 januari 2010 - 2211-D-2009-de-2- met ingang van 1 juli 2009

Het onderhavige statuut treedt voor de na 31 augustus 1994 aangestelde docenten met een beperkte leeropdracht in werking.

Dit nieuwe statuut is niet van toepassing op de vóór 1 september 1994 aangestelde docenten met een beperkte leeropdracht.

1. Rol van docenten met een beperkte leeropdracht

1.1. In het statuut van de Europese scholen vormen de voor een bepaalde periode door de lidstaten gedetacheerde leerkrachten de hoofdgroep van het onderwijzend personeel.

1.2. Naast deze hoofdgroep dienen de Europese scholen te beschikken over docenten met een beperkte leeropdracht, teneinde de volgende situaties het hoofd te kunnen bieden:

[...]

1.3. Het statuut voor docenten met een beperkte leeropdracht kent arbeidsovereenkomsten van een jaar. De taken van docenten met een beperkte leeropdracht kunnen per jaar verschillen, zulks naargelang het aantal lessen dat niet door gedetacheerde leerkrachten kan worden vervuld.

[...]

2. Docenten met een beperkte leeropdracht – Invalkrachten – Godsdienstdocenten

De directeur kan aanstellen:

a) Docenten met een beperkte leeropdracht ter vervulling van

- part-time taken;
- full-time taken om te voorzien in tijdelijke onderwijsbehoefte.

[...]

3. Aanstellingsvoorwaarden van het tijdelijke personeel

[...]

3.2. De bepalingen van artikel 10, lid 2, [...] en artikel 80 STaPES zijn ook van toepassing op de door de directeur aangestelde leerkrachten.

[...]

3.4. Wetgeving van het land waar de school is gevestigd

De voorwaarden voor aanstelling en ontslag van de leerkrachten met beperkte opdracht, de godsdienstleraren en het tijdelijk personeel worden geregeld door de wetgeving van het land waar de school gevestigd is, voor zover het de werkverhoudingen, de sociale voorzieningen en de belastingen betreft, ongeacht de aan dit artikel voorafgaande bepalingen.

Eventuele conflicten kunnen aan de plaatselijke rechtbanken worden voorgelegd.

[...]

14 STATUUT VAN HET GEDETACHEERD PERSONEEL (StaPES)

[...]

Artikel 80

In eerste en laatste instantie is uitsluitend de kamer van beroep bevoegd tot het beslechten van geschillen tussen de leidinggevende organen van de scholen en leden van het personeel, waar het de wettigheid betreft van maatregelen, die in hun nadeel uitvallen. Is zo'n geschil van financiële aard, dan heeft de kamer van beroep volledige rechtsbevoegdheid.

Onverminderd de voorschriften van artikel 77 kan de kamer van beroep een beroep enkel ontvankelijk verklaren,

- wanneer eerst administratief bezwaar in de zin van artikel 79 van het onderhavige statuut bij de secretaris-generaal of de commissie van inspecteur is ingediend

en

- wanneer dit bezwaar uitdrukkelijk of stilzwijgend is afgewezen.

In afwijking van de vorenstaande tweede alinea kunnen besluiten van het dagelijks bestuur van de scholen en de raad van bestuur voorwerp van een rechtstreeks beroep bij de kamer van beroep vormen.

[...]

15 D. Relevantie van de prejudiciële vragen voor de beslissing in het hoofdgeding

De door de Senaat te nemen beslissing over de bevoegdheid van de Duitse rechter om kennis te nemen van het onderhavige beroep inzake de aanstellingsbeperking hangt af van de uitlegging van artikel 27, lid 2, eerste volzin, SES. Ingevolge § 20, lid 2, van het Gerichtsverfassungsgesetz (Duitse wet op de rechterlijke organisatie) strekt de bevoegdheid van de Duitse rechter zich niet uit tot intergouvernementele organisaties, voor zover zij krachtens de algemene regels van volkenrecht, volkenrechtelijke verdragen of andere regels immuniteit genieten ten opzichte van de bevoegdheid van de Duitse rechterlijke macht (omissis). Het instituut van de „Europese scholen” is een intergouvernementele organisatie met volkenrechtelijke rechtspersoonlijkheid (omissis). De immuniteit van een internationale organisatie en haar suborganisaties ten opzichte van de nationale jurisdictie van de staat van vestiging wordt in de regel vastgelegd in het oprichtingsverdrag of in afzonderlijke verdragen inzake bijzondere privileges (omissis). Terwijl het oorspronkelijke statuut van de Europese scholen van 1957 zelf geen eigen rechtsvorderingsprocedure bevatte, hebben de verdragspartijen bij het statuut van 1994 een eigen, interne procedure in rechte in het leven geroepen en de omvang van de door hen gewenste immuniteit in artikel 27, leden 2 en 7, SES positief afgebakend. Hierbij volgt, naar mening van de Senat, de omvang van de gewenste immuniteit uit de samenhang van artikel 27, lid 7, eerste en tweede volzin, SES met artikel 27, lid 2, eerste volzin, SES. „Overige” geschillen in de zin van artikel 27, lid 7, eerste volzin, SES, die aan de nationale jurisdictie zijn onderworpen, zijn volgens die redenering geschillen die niet onder de in artikel 27, lid 2, eerste volzin, SES genoemde geschillen vallen (omissis).

- 16 Bijgevolg hangt de door de Senaat te nemen beslissing af van de vraag of het geschil tussen partijen over de geldigheid van de tussen hen gesloten overeenkomst inzake de beperking van de aanstellingsduur valt onder de geschillen als bedoeld in artikel 27, lid 2, eerste volzin, SES. Zou dit het geval zijn, dan is de Duitse rechter niet bevoegd. Valt het geschil niet onder artikel 27, lid 2, eerste volzin, SES, dan zou, naar opvatting van de Senat, de Duitse rechter krachtens artikel 27, lid 7, eerste volzin, SES bevoegd zijn. Bijgevolg hangt de door de Senaat te nemen beslissing af van de uitlegging van artikel 27, lid 2, eerste volzin, SES. De Senat is tot een dergelijke uitlegging niet bevoegd.

17 E. Bevoegdheid van het Hof van Justitie van de Europese Unie

De uitlegging van artikel 27, lid 2, eerste volzin, SES is een taak van het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: „Hof van Justitie”). Ingevolge artikel 267 VWEU is het Hof van Justitie bevoegd om uitspraak te doen over de uitlegging van de Verdragen, over de geldigheid en de uitlegging van de handelingen van de

instellingen, de organen of de instanties van de Unie. Hieronder valt ook de uitlegging van artikel 27, lid 2, eerste volzin, SES.

- 18 In zijn arrest van 15 januari 1986 heeft het Hof van Justitie evenwel verklaard dat „de Europese Scholen niet zijn opgericht op grond van de Verdragen tot instelling van de Europese Gemeenschappen of van handelingen van de gemeenschapsinstellingen, maar op grond van volkenrechtelijke overeenkomsten tussen de lidstaten, te weten het Statuut van de Europese School en het protocol nopens de oprichting van Europese Scholen” en dat „[d]eze overeenkomsten en de hierop gebaseerde regelingen, handelingen en besluiten van de organen van de Europese Scholen, [...] tot geen van de in de artikelen 177 EEG-Verdrag en 150 Euratom-Verdrag bedoelde categorieën handelingen [behoren]” (arrest Hurd, 44/84, Jurispr. blz. 29, punt 20). Dit arrest had evenwel nog betrekking op het op 12 april 1957 ondertekende Statuut van de Europese School, waarbij de Europese Gemeenschappen geen partij waren. Dit Statuut is inmiddels vervangen door het op 21 juni 1994 gesloten Verdrag houdende het statuut van de Europese scholen, het SES. In zijn arrest van 14 juni 2011 heeft het Hof van Justitie uitdrukkelijk verklaard dat „[a]nders dan de oorspronkelijke instrumenten, waarbij alleen de lidstaten partij waren, [...] het Verdrag inzake de Europese scholen ook [is] gesloten door de Europese Gemeenschappen, die daartoe zijn gemachtigd bij besluit 94/557/EG, Euratom van de Raad van 17 juni 1994 waarbij de Europese Gemeenschap en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie worden gemachtigd het Verdrag houdende het statuut van de Europese scholen te ondertekenen (PB L 212, blz. 1)” (arrest Miles e.a., C-196/09, Jurispr. blz. I-5105, punt 4). Aangezien dus het thans relevante oprichtingsverdrag ook is gesloten door de Europese Gemeenschappen, is het een handeling van een orgaan van de Unie als bedoeld in artikel 267 VWEU en maakt het bijgevolg deel uit van rechtsorde van de Unie, waarvan de uitlegging een bevoegdheid van het Hof van Justitie is (zie verder met betrekking tot artikel 177, eerste alinea, EEG-Verdrag arrest van het Hof van Justitie van 30 april 1974, Haegeman, 181/73, Jurispr. blz. 449, punten 2 tot en met 6; zie ook arrest van het Hof van Justitie van 30 september 2010, Commissie/België, C-132/09, Jurispr. blz. I-8695, punt 43). Niettemin achtte het Hof van Justitie zich ook in zijn reeds aangehaalde arrest Miles e.a. niet bevoegd om te antwoorden op een verzoek van de kamer van beroep van de Europese scholen om een prejudiciële beslissing. Het Hof ging hierbij veeleer ervan uit dat de om een prejudiciële verzoekende kamer van beroep van de Europese scholen niet als een hiertoe gerechtigde „rechterlijke instantie van een der lidstaten in zin van artikel 267 VWEU” kon worden aangemerkt (arrest Miles e.a., reeds aangehaald, punten 37 tot en met 43).

19 F. Toelichting bij de prejudiciële vragen

De Senat wenst met zijn prejudiciële verwijzing duidelijkheid te verkrijgen over de vraag, of het onderhavige geschil tussen partijen over de geldigheid van de door hen overeengekomen beperkingen van de duur van de arbeidsovereenkomsten van verzoekster een geschil is in de zin van artikel 27,

lid 2, eerste volzin, SES. Het antwoord op zijn prejudiciële vragen ligt volgens de Senat niet zodanig voor de hand dat een prejudiciële procedure overbodig zou zijn.

- 20 Met zijn eerste prejudiciële vraag wenst de Senat te vernemen of door een Europese school aangestelde docenten met een beperkte leeropdracht, die niet door de lidstaten zijn gedetacheerd, zijn uitgezonderd – evenals „administratief en dienstpersoneel” – van de toepassing van artikel 27, lid 2, eerste volzin, SES. Mocht dit het geval zijn, dan zou voor het onderhavige geschil reeds om die reden niet de kamer van beroep maar de nationale Duitse rechter bevoegd zijn. Weliswaar pleit volgens de Senat in sterke mate tegen een dergelijke uitzondering van docenten met een beperkte leeropdracht de vermelding ervan in artikel 27, lid 2, tweede alinea, SES, welke vermelding in geval van een volledige uitzondering zonder betekenis zou zijn. Anderzijds bevinden zich docenten met een beperkte leeropdracht in zoverre in een zelfde positie als administratief en dienstpersoneel dat zij niet door de lidstaten worden gedetacheerd, maar door de Europese school worden aangesteld. In zoverre is, naar opvatting van de Senat, het antwoord op de vraag niet volstrekt evident.
- 21 Ingeval het Hof van Justitie de eerste vraag bevestigend beantwoordt en bijgevolg de door de Europese school aangestelde docenten niet van meet af aan zijn uitgezonderd van de toepassing van artikel 27, lid 2, eerste volzin, SES, wenst de Senat met zijn tweede vraag te vernemen, of artikel 27, lid 2, eerste volzin, SES zich ook uitstrekt tot de wettigheid van de door de directeur van een school in de uitoefening van zijn bevoegdheden ten aanzien van docenten met een beperkte leeropdracht genomen besluiten. Dit lijkt vooral twijfelachtig, omdat in artikel 27, lid 2, eerste volzin, SES enkel sprake is van de wettigheid van een besluit „dat genomen is door de raad van bestuur of het dagelijks bestuur”, niet daarentegen van besluiten van een „directeur”. Ook in zoverre lijkt het evenwel niet van meet af aan uitgesloten om via een ruime of aanvullende uitlegging van de bepaling ook besluiten van de directeur in aanmerking te nemen.
- 22 Mocht het Hof van Justitie de tweede vraag bevestigend beantwoorden en zouden bijgevolg ook besluiten van de directeur onder artikel 27, lid 2, eerste volzin, SES vallen, dan wenst de Senat met zijn derde vraag te vernemen, of het sluiten van een overeenkomst tussen de directeur van een school en een docent met een beperkte leeropdracht inzake de beperking van de aanstellingsduur een ten aanzien van de docent genomen en hem benadelend „besluit” van de directeur in de zin van artikel 27, lid 2, eerste volzin, SES vormt. Ook dit is volgens de Senat niet zonder meer duidelijk, aangezien er ook iets voor te zeggen valt om „besluiten” enkel als eenzijdige maatregelen en niet als wederkerige overeenkomsten aan te merken.
- 23 Wanneer het Hof van Justitie de tweede of de derde vraag ontkennend beantwoordt en dus ervan moet worden uitgegaan dat de rechtmatigheid van een tussen de directeur van een school en een docent met een beperkte leeropdracht

gesloten overeenkomst inzake de beperking van de duur van de aanstelling in beginsel niet onder de in artikel 27, lid 2, eerste volzin, SES bedoelde geschillen valt, wenst de Senat met de vierde vraag te vernemen, of de kamer van beroep wellicht wel bevoegd is wanneer de door de directeur met de docent met een beperkte leeropdracht gesloten overeenkomst in hoofdzaak is gebaseerd op het voorschrift van de raad van bestuur in punt 1.3 van het Statuut van de na 31 augustus 1994 aangestelde docenten met een beperkte leeropdracht (StaLES) berust, dat voorziet in „arbeidsovereenkomsten van een jaar”. Het is namelijk niet ondenkbaar dat in een dergelijk geval de met de directeur gesloten overeenkomst feitelijk enkel de omzetting van een besluit van de raad van bestuur vormt, zodat de kamer van beroep bevoegd is om de rechtmatigheid ervan te toetsen.

(omissis)